

« تفکیک جنسیتی تلاشی برای کنترل دانشگاه‌هاست »

جمعه ۱۴ خرداد ۱۳۸۹ - ۴ ژوئن ۲۰۱۰

منبع: دویچه وله

یک عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی ایران در حالی از وجود «دست‌هایی در ایجاد و رواج بی بند و باری و فساد اخلاقی در میان دانشجویان در دانشگاه‌ها» سخن به میان آورد که هم‌زمان وزارت علوم بیش از پیش در اعطای مجوز به دانشگاه‌های تک جنسیتی اشتیاق نشان می‌دهد.

زهره الهیان چهارشنبه دوازدهم خرداد در گفت‌وگو با خبرگزاری مهر از ناامیدی دشمن از وقایع پس از انتخابات ریاست‌جمهوری سال گذشته سخن گفت. وی نتیجه گرفت: «در حال حاضر اخبار و اطلاعات حاکی از این است که دشمنان برای مقابله با حاکمیت بحث رواج شبکه های فساد را در دستور کار دارند که این موضوع در سطح جامعه و در دانشگاه‌ها گزارش شده است.»

او گفت رسانه‌های خارجی سعی می‌کنند بی‌حجابی را به عنوان نماد مبارزه با حاکمیت در بین جوانان و دانشجویان ایرانی رواج دهند.

اما گفته‌های این نماینده مجلس ایران تنها اظهارنظرهای مطرح شده در این حوزه نیست. اخیراً وزیر علوم اظهار کرده بود: «دانشگاه‌ها باید اسلامی شوند.» البته وی در ادامه‌ی گفت‌وگوی خود با ایسنا تاکید کرده بود که «طرح عفاف و حجاب در دانشگاه‌ها به آیین‌نامه و قانون جدید نیاز ندارد.»

با این‌همه هفته گذشته و دو روز پس از همان گفت‌وگو یکی دیگر از خبرگزاری‌های داخلی این بار به نقل از مدیر کل امور فرهنگی

وزارت علوم از تشکیل «شورای هماندیشی پوشش دانشگاهی» خبر داد.

اکنون در حالی بحث چگونگی پوشش دانشجویان دختر همچنان موضوع داغ اظهارنظر مسئولان اصول‌گرای کشور است که رایحه مجوز به دانشگاه‌های تکجنسیتی نیز به صورت موازی پیگیری می‌شود و در صدر اخبار دانشگاهی قرار دارد.

صحت از تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها نیز همچنان به قوت خود باقیست.

وقتی جامعه به استبداد بزرگ‌تر اعتراض دارد

اواخر پاییز سال گذشته بود که منیره نوبخت، رئیس شورای فرهنگی اجتماعی زنان، درباره آنچه درباره تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها زمزمه می‌شد، گفت: «مراجع و نهادهای تصمیم‌گیر در کشور هیچ دستوری مبنی بر تفکیک جنسیتی دانشگاه‌ها صادر نکرده‌اند.»

او با بیان این‌که تنها مرجع تصمیم‌گیرنده در این‌باره مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی است، افزود: «تصویب این گونه موارد با نظرات شخصی اجرایی نمی‌شود و نباید نظرات شخصی افراد به کل جامعه تعمیم داده شود.»

همان زمان معاون وزیر علوم پاسخ داد که تفکیک جنسیتی کلاسها نیاز به مجوز ندارد. اما ظاهراً مخالفت‌های درونی با چنین طرح‌هایی قوی‌تر از اراده موافقان بوده که اکنون مسئولان مختلف وزارت علوم وجود چنین طرحی را رد می‌کنند.

این امر اما موجب نمی‌شود که مدافعان تندروی جداسازی جنسیتی در دانشگاه‌های کشور به اظهارنظر روزانه در این‌باره ادامه ندهند.

«بر اساس اختلاط‌های جنسیتی موجود در دانشگاه مشکلات بسیاری برای جوانان ایجاد شده است،» این چیزیست که مرتضی آقا‌تهرانی، نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی سه‌شنبه یازدهم خرداد به ایلنا گفت.

او عنوان کرد: «ما سال‌هاست که این نگرانی را به مسئولان فرهنگی کشور انتقال داده‌ایم، اما تا کنون اقدام خاصی در این زمینه صورت نگرفته است.»

اگرچه آقا تهرانی که چندین سال در نیویورک امام جمعه بوده، بر بی‌پاسخ ماندن درخواست خود در طول سال‌ها تاکید می‌کند، آسیه امینی، فعال در حوزه زنان، از استراتژی دیرپای جمهوری اسلامی سخن به میان می‌آورد.

امینی در گفت‌وگو با دویچه وله می‌گوید: «از بدو به وجود آمدن جمهوری اسلامی بخشی از سیاست‌های دولتی مصروف این شده که حجاب و در واقع تفکیک جنسیتی را به عنوان ویژگی جمهوری اسلامی به دنیا نشان دهد.»

این فعال مدنی البته یادآور می‌شود: «اما در کنار این سیاست همیشگی نگاه تاکتیکی هم وجود داشته است. تاکتیکی که می‌خواهد مباحث اصلی سیاسی و اجتماعی روز را به کوچه‌های فرعی و یا بن‌بست‌ها بکشانند.»

او توضیح می‌دهد: «همان‌طور که الآن می‌بینیم مساله تفکیک جنسیتی در دانشگاه‌ها، ایجاد دانشگاه‌های تک‌جنسیتی و مساله همسان‌سازی پوشش در دانشگاه‌ها دارد درست زمانی مطرح می‌شود که جامعه ذهن‌اش درگیر استبداد بزرگ‌تر است.»

امینی به برگزاری تظاهرات علیه بدحجابی در شهرستان‌ها در هفته گذشته و درست در آستانه سالگرد انتخابات جنجال‌برانگیز ریاست‌جمهوری - به عنوان مثالی از تلاش‌های رسمی در جهت انحراف افکار عمومی از مسایل جاری- اشاره می‌کند.

سخن از تجربه‌های شکست‌خورده

اما یکسان‌سازی در دانشگاه‌ها محدود به نوع پوشش و جنسیت نمی‌شود. چهارشنبه دوازدهم خرداد، وزیر علوم در استان ایلام اعلام کرد: «اگر کسی در مسیر خواسته‌های راهپیمایان ۹ دی نباشد، در دانشگاه جایی ندارد.»

نهم دی ماه ۸۸ روزی بود که در واکنش به اعتراضات گسترده روز عاشورای مخالفان در ایران، تظاهراتی از سوی هواداران حکومت سازماندهی شد.

این اظهارنظر شاید مویدی باشد بر آنچه آسیه امینی می‌گوید. او تفکیک جنسیتی را راهی برای کنترل دانشگاه‌ها نیز ارزیابی می‌کند چرا که: «در ۱۵ سال گذشته دانشگاه‌های ما یکی از اصلی‌ترین مراکزی بوده‌اند که "نه بزرگ" را به حاکمیت موجود گفته‌اند و همواره بخشی از مبارزات مدنی ما از دل دانشگاه‌ها بیرون آمده‌ست.»

امینی نتیجه می‌گیرد: «بنا بر این درگیر کردن ذهن دانشجویان با مسایلی فرعی‌تر یکی از ابزارهای حاکمیت‌ست.»

او با این‌همه اعتقاد دارد: «این اقدامات تاثیری در نهایت نخواهد داشت. دانشگاه محیط تولید اندیشه است. کسانی که در دانشگاه حضور دارند در اوج جوانی و اوج قدرت فردی از نظر تصمیم‌گیری هستند. در تمام طول این سال‌ها که بارها مساله دانشگاه‌های تک جنسیتی مطرح شده فقط در یکی دو مورد مثل دانشگاه الزهرا و امام حسین و امام صادق توانستند این کار را بکنند، اما به طور فراگیر نتوانستند مساله جدا کردن دانشجویان را عملی کنند.»

او البته از تجارب پیشین مثال می‌آورد: «اگر خاطرتان باشد سال ۷۸ در شهر قم یک دانشکده پزشکی در پی عملی کردن ایده تک‌جنسیتی شدن دانشگاه‌ها ایجاد شد که فقط قرار بود دانشجویان دختر در آن تحصیل کنند. در همان زمان اعتراضات گسترده‌ای را از طرف دانشجویان همان دانشگاه که واردش شده بودند و به تحصیل اشتغال داشتند اما می‌دیدند که امکانات رشد علمی و امکانات ابزاری لازم را ندارند، شاهد بودیم.»

وی می‌افزاید: «من در یکی از تحصن‌های آن‌ها در مقابل وزارت علوم حضور داشتم و حرف‌هایشان را می‌شنیدم که چقدر عینی و منطقی با این موضوع برخورد می‌کردند. با این‌که همه‌شان هم دختران چادری بودند که از نظر پوشش ظاهری هم با جمهوری اسلامی مشکلی نداشتند اما در عمل با این سیستم دانشگاهی مشکل پیدا کرده بودند.»

امینی تاکید می‌کند: «پس این یک طرح ناپخته‌است که بیشتر خواسته‌های

سیاسی یک جناح را تعریف می‌کند. نه پشتوانه علمی دارد و نه دلیل منطقی که جامعه با آن کنار بیاید و نه ابزار اقتصادی وجود دارد که توانمندی اجرای چنین طرح‌هایی را داشته باشد.»

مریم میرزا
تحریریه: بهمن مهرداد